

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Nds/9/2017
Identifikačné číslo spisu: 1017200167
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1017200167.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: V. M., bytom X., t. č. bytom X., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 14807/2016-KaZA z 18. januára 2017, o nesúhlase Krajského súdu v Trenčíne s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Trenčíne s postúpením veci je dôvodný.

Na konanie a rozhodovanie vo veci je vecne príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2S/24/2017-11 z 12. apríla 2017, právoplatným dňa 25. apríla 2017, s poukazom na § 10, § 13 ods. 3 a § 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Trenčíne s odôvodnením, že tento je v prejednávanvej veci miestne (aj vecne) príslušným z dôvodu, že žalobca ako miesto svojho pobytu uviedol adresu X., ktorá je v obvode tohto krajského súdu. Zároveň poukázal na úmysel zákonodarcu poskytnúť účastníkom konania čo najjednoduchší prístup k súdu, pričom prihliadol na skutočné miesto pobytu žalobcu, ktoré sám žalobca uviedol v žalobe.

2. Krajský súd v Trenčíne ako správny súd, ktorému bola vec postúpená predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pretože nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou. Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že lustráciou v Registri obyvateľov bolo zistené, že žalobca v čase podania žaloby a aj naďalej má evidované miesto trvalého pobytu na adrese X.. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 SSP uviedol, že ak má žalobca evidovaný na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, určí sa miestne príslušný správny súd podľa adresy trvalého pobytu žalobcu. Iba v prípade, ak by nebolo možné takýmto spôsobom určiť žiadny miestne príslušný správny súd (napr. ak by žalobca nemal na území Slovenskej republiky evidovaný trvalý pobyt), použije sa sekundárne kritérium, ktorým je určenie miestnej príslušnosti podľa miesta, kde sa žalobca zdržuje.

3. Ďalej krajský súd dôvodil, že zmenu miestne príslušného súdu je možné docieľiť jedine využitím inštitútu delegácie podľa ustanovenia § 85 ods. 3 SSP. Tento postup Krajský súd v Bratislave podľa názoru krajského súdu nevyužil, pričom jeho nevyužitie nie je možné nahradiť (alebo obísť) vlastnou rozhodovacou činnosťou zjavne nad rámec ustanovenia § 18 ods. 2 SSP. Iba výnimočne a v prípadoch, v ktorých sa dá očakávať viacero na seba naväzujúcich úkonov súdu, na ktorých sa účastník konania má povinnosť zúčastniť a kde zabezpečenie účasti pred súdom je spojené so zvýšenými nárokmi, či už z hľadiska vynaloženia potreby financií, spotreby času alebo prekonávania väčšej vzdialenosti, je podľa názoru súdu namieste uvažovať o negácii určovania miestnej príslušnosti podľa § 13 ods. 3 SSP a prelomení zásady perpetuatio fori.

4. Podľa jeho názoru Krajský súd v Bratislave z obsahu spisu nepodáva racionálne vysvetlenie, prečo dospel k záveru, že je pre žalobcu vhodné, aby vec na podklade správnej žaloby podanej na miestne príslušný správny súd po tom, ako sa k správnej žalobe písomne vyjadril žalovaný, má ďalej konať Krajský súd v Trenčíne.

5. Záverom uviedol, že v danej veci je možné rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, preto je otázka vzdialenosti medzi miestom pobytu žalobcu a sídlom správneho súdu irelevantná a neodôvodňujúca prípadný postup podľa § 85 ods. 3 SSP.

6. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

7. Podľa § 13 ods. 3 SSP, v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiam o poskytovaní právnej pomoci podľa osobitného predpisu, v konaniach podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) <. a na konanie o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích orgánov verejnej správy je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo; ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa fyzická osoba zdržuje.

8. Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správnomu súdu.

9. Podľa § 18 ods. 3 SSP, ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštalácie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne sudy viazané.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Trenčíne postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

11. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 13 ods. 3 SSP, v zmysle ktorého je daná osobitná miestna príslušnosť aj vo vzťahu k rozhodovaniu k žalobách vydaných v konaní o poskytnutí právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmena a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a doplnení zákona č. 8/2005 (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. Miesta príslušnosť sa určuje podľa obvodu, v ktorom má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo, v danom prípade miesto trvalého pobytu. V prípade ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa fyzická osoba zdržuje.

12. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pri skúmaní miestnej príslušnosti, ak je žalobcom fyzická osoba, je v prvom rade dané kritérium trvalého pobytu a až následne, subsidiárne, ak takého súdu niet, adresa, kde sa fyzická osoba zdržuje. Ak by zákonodarca chcel, aby tieto kritériá boli rovnocenné, použil by slovo „alebo“, resp. dodatkom „ak je to pre žalobcu vhodnejšie“. Pri posudzovaní miestnej príslušnosti je

však daný princíp subsidiarity, preto ak žalobca, ktorý je fyzickou osobou má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, použije sa pre určenie miestnej príslušnosti kritérium adresy trvalého pobytu. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca má trvalý pobyt na adrese X., a z tohto dôvodu je miestne príslušným Krajský súd v Bratislave, v obvode ktorého sa adresa trvalého pobytu nachádza.

13. Krajský súd v Bratislave v uznesení konštatuje, že adresu skutočného pobytu uvádza samotný žalobca v žalobe. Pravdou však je tiež, že samotný žalobca podal žalobu na Krajskom súde v Bratislave, nie na Krajskom súde v Trenčíne a aj v čase podania žaloby mal trvalý pobyt na ulici X.. V prípade miestnej príslušnosti z vyššie citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP tiež vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

14. Ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

15. V zákonom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne o miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 - 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t. j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konaniu bez návrhu (§ 82 ods. 1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Števec. M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá má svoje vyjadrenie v Správnom súdnom poriadku v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady a s prihliadnutím na znenie ustanovenia § 13 ods. 3 SSP, najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde - Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

17. Najvyšší súd považoval za nevyhnutné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súde v Trenčíne vykonal v prejednávanej veci procesný úkon (výzva na vyjadrenie a predloženie spisov žalovanému), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti.

18. Podľa § 25 ods. 1 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

19. Podľa § 44 ods. 3 CSP, na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

20. Podľa § 46 ods. 1 CSP, senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

21. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods. 1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písmeno b) SSP vo veciach uvedených v § 11

písm. a) - f) SSP t.j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

23. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011) tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.